

3. Árképzés

- **árképzés** – számításokon alapuló gazdasági döntés
- legfontosabb kérdések:
 - o milyen árat kell alkalmazni, hogy a költségek megtérüljenek
 - o milyen a vállalkozás, a termék piaci helyzete
 - o milyenek a konkurencia árai
 - o a vendégek hajlandóak-e, meg tudják-e fizetni

3.1 Az árak kialakításának általános szempontjai

- **ár** – az áruk, szolgáltatások pénzben kifejezett értéke
- az ár magába foglalja
 - o az előállítási és forgalmazási költségeket
 - o az elérni kívánt nyereséget
- **árrendszer** – az árak kialakítására, felépítésére, változtatására vonatkozó szabályok összessége:
 - o **kétszintű árrendszer** – termelői árak ↔ fogyasztói árak az ÁFA miatt
 - o **egyszintű árrendszer** – a termelői és fogyasztói árakban azonos adótartalom miatt
- **árfajták:**
 - o termelői
 - o nagykereskedelmi
 - o diszkont
 - o kiskereskedelmi (fogyasztói, étlap, itallap)

3.2 Árpolitika

- **árpolitika** – a vállalkozásoknak az árképzési elvekkel, módszerekkel kapcsolatos, hosszabb-rövidebb ideig meghatározott döntések sorozata
- árpolitikai célok:
 - o a piaci részesedéssel, a piaci célokkal kapcsolatos célok
 - o nyereséggel kapcsolatos célok
 - o konkurenciával kapcsolatos célok
 - o marketing célok

3.3 Az árak nagyságát befolyásoló tényezők

- az előállítás és a forgalmazás költségei
- a termék piaci helyzete
- az árba kalkulált haszon nagysága és a várható kockázat
- van-e, és milyen mértékű állami beavatkozás
- a pénz értékének romlása (infláció)

- az árak kialakításának külső és belső tényezői:

Belső tényezők	Külső tényezők
nyersanyag költségek	a piac szerkezete
rezsi költségek	a termékek árrugalmassága
az élőmunka költségei	a verseny, a versenytársak jellemzői
bérleti díjak	a jogi szabályozás
kamat, biztosítási díjak, egyéb költségek	vásárlói magatartás

- az árak megváltoztathatók, de figyelembe kell venni:
 - o a keresletre (vendégekre) gyakorolt hatását
 - o az árváltozás gyakoriságát
- piacgazdaságban az árak legfőbb szabályozója a gazdasági verseny
- ha az árat a piac nem fogadja el:
 - o meg kell változtatni
 - o ki kell vonni a terméket a piacról

3.4 Árképzési módszerek

- különbségek az árképzésben:
 - o termékek ↔ szolgáltatások
 - o feldolgozással ↔ feldolgozás nélküli áruk értékesítése

3.4.1. Termékek és szolgáltatások árképzése

termékek árképzése

- Bruttó beszerzési ár
- ÁFA
- Nettó beszerzési ár
- + Árrés (ktg + eredmény)
- Nettó eladási ár
- + ÁFA
- Bruttó eladási ár

szolgáltatások árképzése

- + Árrés (ktg + eredmény)
- Nettó eladási ár
- + ÁFA
- Bruttó eladási ár

- nettó beszerzési ár = ELÁBÉ = anyagfelhasználás = nyersanyagérték
- vendéglátó szolgáltatások:
 - o értékesítési munkához kapcsolódók:
 - színvonalasabb értékesítési tevékenység
 - növelik a vendégek étvágyát, jó közérzetét
 - o „tisztá” szolgáltatások:
 - szórakoztató szolgáltatások: zene, műsor, sportolási lehetőségek
 - kényelmi szolgáltatások: ruhatár, toilette, telefon, parkolás, taxirendelés

- díjkialakítás:
 - belépődíj
 - kötelező fogyasztás
 - a díj egy részét átengedi más vállalkozónak

3.4.2. Feldolgozással és feldolgozás nélküli áruk értékesítése

- feldolgozás nélküli áruk:
 - az árkialakítás alapja a nettó beszerzési ár – továbbértékesített áruk
- feldolgozott termékek:
 - az árkialakítás alapja a kiszámított nyersanyagérték, vagyis az anyagfelhasználás

3.5 A termékek árkialakítása

10 adag csemege sertéskaraj nyersanyag értékének megállapítása

Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Egységár (nettó beszerzési ár)	Érték
Sertés karaj (csont nélkül)	kg	1,80	1 980,-	$(1\,980 \times 1,8) = 3\,240,0$
Só	kg	0,04	76,-	$(76 \times 0,04) = 3,0$
Étőlaj	l	0,10	310,-	$(310 \times 0,1) = 31,0$
Fekete bors (őrölt)	kg	0,003	6 840,-	$(6\,840 \times 0,003) = 20,5$
Köménymag (egész)	kg	0,005	2 450,-	$(2\,450 \times 0,005) = 12,3$
Vöröshagyma	kg	0,12	250,-	$(250 \times 0,12) = 30,0$
Fokhagyma	kg	0,02	300,-	$(300 \times 0,02) = 6,0$
Nyersanyagérték	-	-	-	3 342,8

- italok árképzése:
 - feldolgozás nélküli
 - koktélok esetén mint az ételeknél
- cukrászsütemények árképzésének alapja a receptúra:
 - sütőformára (tortaformára) vagy sütőlapra
 - süteményeknél darabra
 - krémeknél és teasüteményeknél kilogrammra

5 dkg-os briós anyaghányada:

Megnevezés	Mennyiség	Mennyiségi egység
Liszt	1 000	g
Vaj	100	g
Porcukor	100	g
Élesztő	40	g
Só	10	g
Tej	0,50	liter
Tojás sárga	80	g
Összes mennyiség	1 830	g

- összes nyersanyag súly: 1830 g = 183 dkg
- 1 db briós bruttó nyersanyag súly 6 dkg → 183:6 = 30 db 5 dkg-ás brióst tudunk sütni
- ezután jöhet a szokásos árképzés

a) a megállapított anyaghányad alapján számítjuk ki a termék árát

Bruttó beszerzési ár	
- <u>ÁFA</u>	(beszerzési ÁFA)
Nettó beszerzési ár	(anyagfelhasználás, ELÁBÉ, nyersanyagérték)
+ <u>Árrés</u>	(ktg + eredmény)
Nettó eladási ár	
+ <u>ÁFA</u>	(értékesítési ÁFA)
Bruttó eladási ár	(fogyasztói ár, étlap ár, itallap ár)

b) az árak kialakításához szükséges képletek:

bruttó beszerzési ár = nettó beszerzési ár + beszerzéskor felszámított ÁFA

nettó beszerzési ár = bruttó beszerzési ár – beszerzéskor felszámított ÁFA

$$\text{bruttó beszerzési ár} = \text{nettó beszerzési ár} \cdot \left[1 + \frac{\text{ÁFA}\%}{100} \right]$$

$$\text{nettó beszerzési ár} = \frac{\text{bruttó beszerzési ár}}{1 + \frac{\text{ÁFA}\%}{100}}$$

$$\text{bruttó eladási ár} = \text{nettó eladási ár} \cdot \left[1 + \frac{\text{ÁFA}\%}{100} \right]$$

$$\text{nettó eladási ár} = \frac{\text{bruttó eladási ár}}{1 + \frac{\text{ÁFA}\%}{100}}$$

nettó eladási ár = nettó beszerzési ár + árrés

nettó beszerzési ár = nettó eladási ár – árrés

ELÁBÉ-színvonal:
$$\text{ELÁBÉ}\% = \frac{\text{nettó beszerzési ár (ELÁBÉ)}}{\text{nettó eladási ár}} \cdot 100$$

$$ELÁBÉ\% = \frac{\text{nettó beszerzési ár (ELÁBÉ)}}{\text{nettó eladási ár}} \cdot 100$$

$$\text{nettó beszerzési ár} = \text{nettó eladási ár} \cdot \frac{ELÁBÉ\%}{100}$$

$$\text{nettó eladási ár} = \frac{\text{nettó beszerzési ár (ELÁBÉ)}}{ELÁBÉ\%} \cdot 100$$

árrésszint: $\text{árrés\%} = \frac{\text{árrés}}{\text{nettó eladási ár}} \cdot 100$

$$ELÁBÉ\% + \text{árrés\%} = 100\%$$

haszonkulcs: $HK\% = \frac{\text{árrés}}{ELÁBÉ} \cdot 100$

$$\text{árrés} = ELÁBÉ \cdot \frac{HK\%}{100}$$

$$\text{nettó eladási ár} = \text{nettó beszerzési ár (ELÁBÉ)} \cdot \left[1 + \frac{HK\%}{100} \right]$$

$$\text{nyersanyagérték} = \text{anyaghányad} \cdot \text{egységár (nettó beszerzési ár)}$$

ÁFA-egyenleg megállapítása:

$$\text{értékesítéskor felszámított ÁFA} = \text{bruttó eladási ár} - \text{nettó eladási ár}$$

$$\text{beszerzéskor kifizetett ÁFA} = \text{bruttó beszerzési ár} - \text{nettó beszerzési ár}$$

$$\text{áfaegyenleg} = \text{értékesítési ÁFA} - \text{beszerzési ÁFA}$$

áfabefizetés – ha értékesítési ÁFA > beszerzési ÁFA

áfa-visszaigénylés – ha értékesítési ÁFA < beszerzési ÁFA

3.6 Árképzési módszerek a vendéglátásban

- kétféle árképzési módszer

Vendéglátásban használt elnevezés	Üzleti szintű árképzés (piacalapú)	Haszonkulcsos árképzés (költségalapú)
Kiindulási alap	A piac árelfogadása	A vállalkozás költségei
Elnevezése	Piaci szempontú	Költségalapú
Elemi	Beszerzési piac árai	Nyersanyagköltség
	Értékesítési piac árai	Bér és járuléka
	Versenytársak árai	Általános költség
Jellemzője	Viszonylag rugalmas, könnyen változtatható	Viszonylag merev, nehezen változtatható

1. Üzleti szintű (piacalapú) árképzés

- a piacon mennyire eladható a termék (mekkora árrést tudunk alkalmazni)
- az ár nagyságát a kereslet-kínálat viszonya határozza meg
- tartósan nem lehet figyelmen kívül hagyni a beszerzési árakat, az előállítási költségeket, az általános költségeket → hosszú távon ezeket az árnak (árrésnek) fedeznie kell
- rugalmas, mert termékenként meghatározható a piac által elfogadható ár
- termékek típusai:
 - költségigényes termékek:
 - elkészítése több ráfordítást igényel (pl. ételek)
 - kisebb árrés (nyereség) érvényesíthető
 - költségviselő termékek:
 - a vendégek hajlandók magasabb árat is megfizetni (pl. italok, márkás termékek)
 - nagyobb árrés (nyereség) érvényesíthető
- feldolgozás után értékesített termékek (ételek)
 - az ármegállapítás alapja a 10 adagra vonatkozó nyersanyagérték kiszámítása
 - a nyersanyagértékhez a vállalkozó hozzáadja az általa megállapított árrést → nettó eladási ár
 - ehhez hozzászámítják az ÁFÁ-t → bruttó eladási ár
 - ebből kiszámítják az egy adagra vonatkozó bruttó eladási árat, Ft-ra kerekítve
 - Mintafeladat: Számítsuk ki egy adag sertés sült köret nélküli eladási (fogyasztási) árát, ha az üzletvezető 10 adagra 5 015 Ft árrést kíván felszámítani, mert a piacon ezt a terméket 1 000 Ft körüli értéken képes értékesíteni. A csemegekaraj nyersanyagértéke 10 adagra: 3 341,8 Ft, az ÁFA mértéke 5%.

Megoldás:

Nyersanyagérték 10 adagra:	3 341,8 Ft	
<u>Árrés 10 adagra:</u>	<u>+ 5 015,0 Ft</u>	
Nettó eladási ár 10 adagra:	8 356,8 Ft	
<u>ÁFA 10 adagra (5%):</u>	<u>+ 417,8 Ft</u>	
Bruttó eladási ár 10 adagra:	8 774,6 Ft	
Bruttó eladási ár 1 adagra (:10):	+ 877,5 Ft	(877,46 Ft)
1 adag csemegekaraj étlapára:	878,0 Ft	(877,0 Ft)

- feldolgozás nélkül értékesített termékek (italok, péksütemények):
 - az árképzés alapja az ÁFA nélküli beszerzési érték (ELÁBÉ)
 - az italok árkialakítása mindig az értékesített mennyiségre (üveg, adag) vonatkozik
 - Mintafeladat: Állapítsa meg a pezsgő palackonkénti és decinkénti eladási árát, amennyiben a nyilvántartás szerint 1 palack (0,75 l) számlázott beszerzési ára 1 350,- Ft és az üzlet palackonként 2 445,- Ft árrést akar realizálni.

Megoldás:

Bruttó beszerzési ár 1 palackra:	1 350 Ft
Nettó beszerzési ár 1 palackra (/1,27):	1 063 Ft

Árrés 1 palackra:	+ 2 445 Ft
Nettó eladási ár 1 palackra:	3 508 Ft
Értékesítési ÁFA 1 palackra (x1,27):	+ 947 Ft
Bruttó eladási (itallapi) ár 1 palackra:	4 455 Ft
Bruttó eladási ár (itallapi) 1 dl-re (:7,5):	594 Ft

- cukrászsütemények árának kiszámítása:
 - az anyaghányad kiszámítása után megállapítják az anyaghányadra felszámítandó árrés összegét →
 - kiszámítják a nettó eladási árat →
 - kiszámítják a bruttó eladási árat →
 - kiszámítják 1 sütemény eladási árat
 - az anyaghányad kiszámításához a nyersanyagokat grammokban adjuk meg ↔ az árképzésnél át kell váltani kg-ra, mert az egységárak kg-ban adóttak
 - Mintafeladat: Állapítsuk meg a briós árát a megadott nyersanyag adatokkal úgy, hogy az üzletben 850 Ft árrést számítsanak fel, mert a piacon 40-50 Ft közötti áron lehet eladni és az árrés fedezi a költségeket is

Megoldás:

Megnevezés	Mennyiség	Mennyiségi egység	Egységár (nettó beszerzési ár)	Érték
Liszt	1,00	kg	134,-	(134 x 1,00) = 134,00
Vaj	0,10	kg	1320,-	(1 320 x 0,10) = 132,00
Porcukor	0,10	kg	180,-	(180 x 0,10) = 18,00
Élesztő	0,04	kg	720,-	(720 x 0,04) = 28,80
Só	0,01	kg	78,-	(78 x 0,01) = 0,78
Tej	0,50	lit.	250,-	(250 x 0,50) = 125,00
Tojás sárgája*	0,08=fél	db	38,-	(38 x 0,5) = 19,00
Összesen	-	kg	-	457,60

*fél darab tojás árával számolunk

30 db briós anyaghányada	457,60 Ft
+ árrés	850,00 Ft
nettó eladási ár	1 307,60 Ft
+ ÁFA (1307,60 x 0,27)	353,10 Ft
bruttó eladási ár	1 660,70 Ft

1 db briós eladási ára (1660,70 / 30) 55,36 Ft ≈ 55 Ft

2. Hagyományos (haszonkulcsos) árképzés

- a nyersanyagérték kiszámítása ugyanúgy történik, mint az üzleti szintű árképzésnél
- de a nettó eladási ár kiszámolása egy **számított arányszám, a haszonkulcs (HK%)** segítségével történik, a nyersanyagértékből
- nyersanyagérték ≡ anyagfelhasználás ≡ eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ)
- a haszonkulcs lehet
 - az egész üzletre érvényes – minden termékre ugyanaz
 - egyes termékcsoportokra érvényes – más az ételekre és más az italokra
- a haszonkulcs megválasztásánál figyelembe kell venni
 - egyes termékek költségigényességét
 - más termékek költségviselő képességét

- **A haszonkulcs az árrés és a nyersanyagérték arányát jelenti %-ban.**
- **A HK% azt mutatja meg, hogy az árrés hány százaléka a nyersanyagértéknek (ELÁBÉ-nek).**
- $\text{haszonkulcs (HK\%)} = (\text{árrés} / \text{nyersanyagérték}) \times 100$ [%] →
- $\text{nettó eladási ár} = \text{nyersanyagérték} \times (1 + \text{HK\%} / 100)$ [Ft v. EFt]
- Mintafeladat feldolgozással készült ételekre:
Számítsa ki haszonkulcsos árképzéssel a 3 341,80 Ft nyersanyagértékű csemege sertéskaraj árát, ha a haszonkulcs 150% és az ÁFA 5%!
Megoldás:

10 adag nyersanyagértéke	3 341,80 Ft	3 341,80 Ft
10 adag árrése	$3\,341,8 \times (150/100) = 5\,012,70$ Ft	
10 adag nettó eladási ára	$3\,341,80 + 5\,012,70 = 8\,354,50$ Ft	$3\,341,80 \times (1+150/100) = 8\,354,50$ Ft
10 adag ÁFA-ja	$8\,354,50 \times (5/100) = 417,73$ Ft	
10 adag bruttó eladási ára	$8\,354,50 + 417,73 = 8\,772,23$ Ft	$8\,354,50 \times (1+5/100) = 8\,772,23$ Ft
1 adag bruttó eladási ára	$8\,772,23 / 10 = 877,22$ Ft	$8\,772,23 / 10 = 877,22$ Ft
1 adag étlapára	877 Ft	877 Ft

- Mintafeladat feldolgozás nélkül készült termékekre:
Állapítsa meg a pezsgő palackonkénti és decinkénti eladási árát, amennyiben a nyilvántartásunk szerint 1 palack (0,75 l) számlázott beszerzési ára 1 350 Ft! Az üzletben az italokra 230%-os haszonkulcsot számítanak fel, az ÁFA 27%.
Megoldás:

1 palack beszerzési ára	1 350 Ft	
nettó beszerzési ár	1 063 Ft	$(1\,350 / 1,27)$
+ árrés	2 445 Ft	$(1063 \times 230/100)$
nettó eladási ár	3 508 Ft	$(1063 + 2\,445)$
+ ÁFA (értékesítési)	947 Ft	$(3\,508 \times 0,27)$
bruttó eladási ár	4 455 Ft	$(3\,508 + 947)$
1 palack pezsgő itallapi ára	4 455 Ft	
1 dl pezsgő itallapi ára	594 Ft	$(4\,455 / 7,5)$

- Mintafeladat cukrászsüteményre:
Állapítsa meg 1 db briós árát, ha 30 db briós nyersanyagértéke 457,60 Ft, és az üzletben a cukrászsüteményekre 250%-os haszonkulcsot alkalmaznak. Az ÁFA 27%.
Megoldás

30 db briós nyersanyagértéke	457,60 Ft	
nettó eladási ár	1 601,60 Ft	$(457,60 \times (1+250/100))$
bruttó eladási ár	2 034,00 Ft	$(457,60 + 1\,601,60)$
1 db briós bruttó eladási ára	67,80 Ft ≈ 68 Ft	$(2\,034,00 / 30)$

Árengedmények, feláras számítása

- a bruttó eladási árból le kell vonni az ÁFÁ-t →
- a nettó eladási árból kiszámoljuk az engedményes/feláras árat →
- az engedményes/feláras árra felszámoljuk az ÁFÁ-t
- Mintafeladat:

A csemege karaj étlapi ára 877 Ft, nyersanyagértéke 334 Ft. Számítsuk ki az engedményes árat, ha 20% engedményt adunk!

nyersanyagérték:		334 Ft
bruttó eladási ár:		877 Ft
nettó eladási ár:	$877 / (1 + 5/100) =$	835 Ft
engedményes nettó eladási ár:	$835 \times (1 - 20/100) =$	668 Ft
engedményes bruttó eladási ár:	$668 \times (1 + 5/100) =$	701 Ft

Megváltozott haszonkulcs kiszámítása:

eredeti: $\text{árrés} = \text{nettó eladási ár} - \text{nyersanyagérték} = 835 - 334 = 501 \text{ Ft}$

$\text{HK\%} = \text{árrés} / \text{nyersanyagérték} \times 100 = 501 / 334 \times 100 = 150 \%$

engedményes: $\text{árrés} = \text{nettó eladási ár} - \text{nyersanyagérték} = 668 - 334 = 334 \text{ Ft}$

$\text{HK\%} = \text{árrés} / \text{nyersanyagérték} \times 100 = 334 / 334 \times 100 = 100 \%$

- Mintafeladat:

A csemege karaj étlapi ára 877 Ft, nyersanyagértéke 334 Ft. Számítsuk ki a csemege karaj árát 15%-os felárral számítva!

nyersanyagérték:		334 Ft
bruttó eladási ár:		877 Ft
nettó eladási ár:	$877 / (1 + 5/100) =$	835 Ft
engedményes nettó eladási ár:	$835 \times (1 + 15/100) =$	960 Ft
engedményes bruttó eladási ár:	$960 \times (1 + 5/100) =$	1 008 Ft

Feláras ár haszonkulcsa:

$\text{árrés} = \text{nettó eladási ár} - \text{nyersanyagérték} = 960 - 334 = 626 \text{ Ft}$

$\text{HK\%} = \text{árrés} / \text{nyersanyagérték} \times 100 = 626 / 334 \times 100 = 187 \%$

Ár- és bevételelemzés:

- árképzéssel kapcsolatos mutatók:
 - *anyagfelhasználási szint (Af%) vagy ELÁBÉ-szint (ELÁBÉ%)*
 - azt mutatja meg, hogy a nettó beszerzési ár vagy a nyersanyagérték hány százaléka a nettó eladási árnak
 - $\text{Af\%} = \text{nyersanyagérték} / \text{nettó eladási ár} \times 100$ [%]

$$\text{ELÁBÉ\%} = \text{nettó beszerzési ár} / \text{nettó eladási ár} \times 100 \quad [\%]$$

- *árrésszint (árrés%)*
 - azt mutatja meg, hogy az árrés hány százaléka a nettó eladási árnak
 - $\text{árrés\%} = \text{árrés} / \text{nettó eladási ár} \times 100 \quad [\%]$
- összefüggés az Af% és az árrés% között:
 - $\text{Af\%} + \text{árrés\%} = 100\%$
 - $\text{HK\%} = \text{árrés\%} / \text{Af\%} \times 100$
- *költségszint (ktg%)*:
 - azt mutatja meg, hogy az összköltség hány százaléka a nettó eladási árnak
 - $\text{ktg\%} = \text{összktg} / \text{nettó eladási ár} \times 100 \quad [\%]$
- *eredményszint (eredmény%)*:
 - azt mutatja meg, hogy az eredmény hány százaléka a nettó eladási árnak
 - $\text{eredmény\%} = \text{eredmény} / \text{nettó eladási ár} \times 100 \quad [\%]$
- összefüggés a ktg% és az eredmény%, valamint az árrés% között:
 - $\text{árrés\%} = \text{ktg\%} + \text{eredmény\%}$

3.7 Az ÁFA elszámolása

- az általános forgalmi adó (ÁFA) elszámolása
 - ❖ a beszerzés mindig bruttó áron történik
 - ❖ de az elszámolást nettó áron kell végezni
 - ❖ mert az előre felszámított ÁFÁ-t vissza lehet igényelni
 - ❖ az ÁFÁ-t csak a végfelhasználónak kell megfizetni, az üzlet nem végfelhasználó: a beszerzett árut csak feldolgozza az értékesítéshez
 - ❖ az elszámolás lépései:
 - a bruttó beszerzési árból ki kell számítani az ÁFA-tartalmat
 - a) $\text{nettó beszerzési ár} = \text{bruttó beszerzési ár} / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)$
 - $\text{beszerzési ÁFA} = \text{bruttó beszerzési ár} - \text{nettó beszerzési ár}$
 - b) $\text{beszerzési ÁFA} = \text{bruttó beszerzési ár} \times \{1 - [1 / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)]\}$
 - $\{1 - [1 / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)]\} = \text{bruttó ÁFA\%}$
 - a nettó vagy a bruttó eladási árból ki kell számítani az ÁFA-tartalmat:
 - a) $\text{értékesítési ÁFA} = \text{bruttó eladási ár} - \text{nettó eladási ár}$
 - b) $\text{értékesítési ÁFA} = \text{bruttó eladási ár} / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)$
 - c) $\text{értékesítési ÁFA} = \text{nettó eladási ár} \times (\text{ÁFA\%} / 100)$
 - a beszerzési és az értékesítési ÁFÁ-ból ki kell számolni a befizetendő/visszaigényelhető ÁFÁ-t
 - $\text{ÁFA-egyenleg} = \text{értékesítési ÁFA} - \text{beszerzési ÁFA}$
 - ha az ÁFA-egyenleg > 0 (pozitív) → befizetendő ÁFA
 - ha az ÁFA-egyenleg < 0 (negatív) → visszaigényelhető ÁFA

- **ÁFA-kulcsok a vendéglátásban**

Termék, szolgáltatás	Nettó ÁFA-kulcs %	Bruttó ÁFA-kulcs %
Ételek, italok, helyben fogyasztott sütemények, vendéglátó szolgáltatások	27	21,26
Sütemények elvitelre	18	15,25
Étkezőhelyi vendéglátásban étel- és a helyben készített nem alkoholos italok	5	4,761

- **Mintafeladat:**

Számítsa ki az ÁFA-egyenleget egy palack pezsgő esetén, ha annak számlázott beszerzési ára 1350 Ft, itallapi ára pedig 4455 Ft!

$$\begin{aligned}\text{nettó beszerzési ár} &= \text{bruttó beszerzési ár} / (1 + \text{ÁFA\%} / 100) = \\ &= 1350 / (1 + 27/100) = 1063 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{beszerzési ÁFA} &= \text{bruttó beszerzési ár} - \text{nettó beszerzési ár} \\ &= 1350 - 1063 = 287 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{beszerzési ÁFA} &= \text{bruttó beszerzési ár} \times \{1 - [1 / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)]\} = \\ &= 1350 \times 0,2126 = 287 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{nettó eladási ár} &= \text{bruttó eladási ár} / (1 + \text{ÁFA\%} / 100) = \\ &= 4455 / (1 + 27/100) = 3508 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{értékesítési ÁFA} &= \text{bruttó eladási ár} - \text{nettó eladási ár} \\ &= 4455 - 3508 = 947 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{értékesítési ÁFA} &= \text{bruttó eladási ár} \times \{1 - [1 / (1 + \text{ÁFA\%} / 100)]\} = \\ &= 4455 \times 0,2126 = 947 \text{ Ft}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ÁFA-egyenleg} &= \text{értékesítési ÁFA} - \text{beszerzési ÁFA} = 947 - 287 = 660 \text{ Ft} \\ 660 \text{ Ft} &> 0 \text{ (pozitív)} \rightarrow \text{befizetendő ÁFA}\end{aligned}$$